

ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ЛУКІВ ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ У М. КИЄВІ

КРИНИЦЬКА О.І.

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Одним із ключових та найбільш ефективних природоорієнтованих рішень (Nature-based Solutions), яке активно впроваджується та масштабується у м. Києві є висаджування декоративних луків (різнотрав'я) [1]. Декоративні луки не лише прикрашають столицю, а також вважаються ефективним методом адаптації столиці до зміни клімату.

Згідно даних КО «Київзеленбуд» місто розпочало експеримент щодо європейського підходу захисту біорізноманіття у 2023 році, що дозволить створити хороші умови для розвитку екосистеми міста [2]. Декоративні луки є поширеною практикою в багатьох європейських столицях, зокрема Лондоні, Відні, Берліні та інших. Важливою перевагою даного підходу є забезпечення харчуванням (пилком та нектаром) комах-запилювачів, що сприяє розвитку біорізноманіття. Основними видами догляду за декоративними луками є полив та прополювання.

Висадження багаторічних лучних трав може допомогти створити привабливий та естетичний вигляд міського середовища. Багаторічні лучні трави мають різноманітні кольори та форми, що дозволяє створювати різноманітні ландшафти та дизайнерські композиції. Їх можна висівати масивами в парках, садах, вздовж бульварів, на транспортних розв'язках, поєднувати зі звичайними газонами, міксбордами чи квітниками [3].

Наприклад, можна використовувати суміш багаторічних трав'янистих рослин, яка складається з різних видів трав, таких як мак, волошки, миколайчики, дивина, гвоздики, підмаренник, шавлія, алісум, деревій, льон, м'ята, цикорій та інші. Це створить привабливі та різноманітні кольорові композиції, які будуть радувати око жителів та відвідувачів міста.

Асортимент декоративних рослин з кожним роком збільшується за рахунок інтродукції красивоквітучих дикорослих видів та створення нових сортів. Трав'яністі декоративні багаторічники незахищеного ґрунту представлені у культурі приблизно 6000 видами і десятками тисяч сортів [4].

Характерними ознаками декоративних луків є: мішаний склад, необмежений розмір, різний вік і розміри рослин-багаторічників, залежність складу зелених насаджень від едафічних умов зростання, різноманітність складного біогеоценозу на всій території масиву, його натуральність [5].

Впродовж 2025 р. комунальними підприємствами по утриманню зелених насаджень на об'єктах благоустрою у м. Києві було створено 45 ділянок із декоративними луками, а їхня площа перевищує 10 гектарів.

Засіяні різнотрав'ям ділянки у Голосіївському районі м. Києва (сквер Небесної сотні на вул. Акад. Заболотного; сквер ім. Д. Пешева; вулиця М. Грінченка; бульвар на вул. Саперно-Слобідська та ін.) допоможуть:

зберегти воду в ґрунті та забезпечувати стійкий рівень вологи для інших рослин у міському середовищі завдяки довгому та глибокому корінню луків-багаторічників (стрижнева коренева система); утримувати дощову воду та боротися із підтопленнями; зменшити рівень забруднення повітря, поглинаючи вуглекислий газ, а також зберегти біорізноманіття, створюючи природний прихисток для проживання різних комах.

Мікс насіння декоративних луків для посіву має підбиратися кваліфікованим фахівцем, який зможе найкраще врахувати особливості відведеної під різнотрав'я ділянки. Процес висівання суміші декоративних луків у відкритий ґрунт має велику схожість із посівом газонних трав: у разі потреби знімають пошкоджену мертву дернину, культивують ділянку та очищають ґрунт від залишків кореневищ рослин, які зростали на цій ділянці. Підготовлену до посіву ділянку залишають у стані спокою на 1-2 тижні, після чого ґрунт поверхнево обробляють та каткують. Наступний етап, це безпосередньо посів суміші насіння і піску та його фінішне каткування. У випадку, якщо посів насіння здійснили у сухий ґрунт, його необхідно полити водою.

Також, у 2025 р. у сквері ім. Д. Пешева на ділянці 110 м. кв. працівниками комунального підприємства по утриманню зелених насаджень здійснено практику не висівання, а висаджування декоративних луків, зокрема: монарди (*Monarda* L.), ехінацеї (*Echinacea* Moench.), люпину (*Lupinus* L.), вероніки (*Veronica* L.), пастемона (*Pastemon* L.), гауру (*Gaura* L.) та ін. в поєднанні з декоративними злаковими травами.

В умовах війни та недостатнього бюджетного фінансування озеленення столиці, реалізація даного природоорієнтованого рішення, а саме використання декоративних луків є малозатратною, стійкою та прогресивною альтернативою газонному покриттю та однорічним клумбам, а також одним із перших кроків на шляху до створення стійкого еколандшафту. Такі рослини менш вимогливі та затратні у своєму догляді у порівнянні з іншими видами трав'яних рослин, які використовуються в озелененні міста, адже потребують менше води та добрив, а скошувати їх потрібно лише один раз на рік.

Список використаних джерел

1. Декоративні луки та ділянки без скошування: в Києві продовжують впроваджувати європейські практики захисту біорізноманіття. 2024. URL: <https://kyivzelenbud.com/news/dekoratyvni-luky-ta-dilyanky-bez-skoshuvannya-v-kyievi-prodovzhuyut-vprovadzhuvaty-yevropejski-praktyky-zahystu-bioriznomanittya/>
2. Декоративні луки, як альтернатива газонним покриттям та однорічним клумбам. 2024. URL: <https://ecodep.kyivcity.gov.ua/proekty/luky>.
3. Бойко Т. В., Бойко П. П. Довідник ландшафтного дизайнера. Херсон: Олді плюс, 2024. 203 с.
4. Чернова А. В. Квітникарство: конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Агрономія» спеціальності 201

Наукові читання імені В.М. Виноградова

- «Агрономія» денної форми здобуття вищої освіти. Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет, 2023. 104 с.
5. Прокопчук В. М., Циганська О. І. Декоративне садівництво. Програма навчальної дисципліни для підготовки студентів денної та заочної форм навчання, освітнього ступеня «Бакалавр», галузі знань: 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності: 203 «Садівництво і виноградарство». Вінниця: ВНАУ, 2017. 19 с.